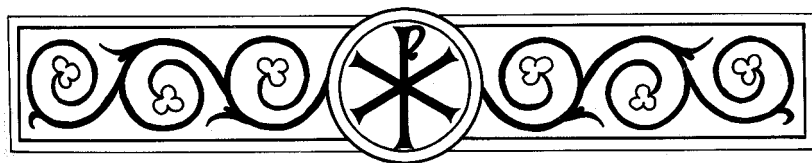

ORTODOXT KYRKOLIV

Utgiven med välsignelse från H.E. Metropolitanen Kyprianos av Oropos och Fili
Årgång 24 2012

Fader Stefanos prästvigning vid vår styrande hierark Biskop Kyprianos besök i Sverige på Heliga Konstantin och Helenas festdag 2012

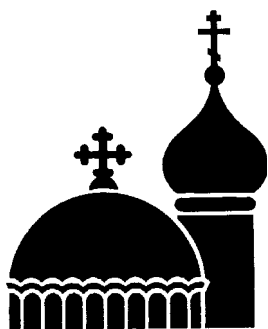

Ledare

Vi avslutar nu året 2012 som för oss varit ett år med många förändringar. Först så har den omfattande renoveringen av vår kyrksal i Heliga Konstantin och Helena församling avslutats. Mycket återstår dock att göra och att underhålla en fastighet på över 500 kvm är inte enkelt. Något som vi i framtiden måste konfrontera är vårt platta tak som i olika omgångar läckt in trots att vi underhåller taket regelbundet. En av de två största förändringarna 2012 är att det svenska Exarkatet fått en ny präst. Sedan Biskop Johannes olycka 2010 har det blivit allt svårare för Fader Anders att betjäna Exarkatets församlingar och kloster. Att det äntligen blev möjligt att viga ytterligare en präst innebär att vi i framtiden kan förrätta fler gudstjänster framför allt i samband med större högtider. Den andra största förändringen är insomnandet av Gerontissa Philothei där en epok inom vårt Exarkat går i graven och något nytt stundar. Moder Philothei var den första att grunda ett ortodoxt kloster i Sverige i modern tid och har hållit ut genom året på ett märkvärdigt och storslaget sätt. Det är därför en extra välsignelse att hon före sitt insomnande fick se sitt långa arbete bära frukt med nya unga systrar som fick skänka henne rik andlig glädje den tid hon hade kvar i detta livet. Nu är det upp till oss troende att med våra böner och gåvor stötta våra systrar i Heliga Philothei ortodoxa kloster så att det monastiska livet blir en andlig lykta inte bara i vårt mörker utan också likt en stjärna får vägleda alla i sin andliga kamp genom deras förböner.

Vi ber, tror och hoppas att 2013 ska bli ett år där förnyade andliga välsignelser kommer över våra troende så att vi genom hårt arbete kan bära god frukt.

KYRKONYHETER

2012

Nunnebesök i Sverige

Två nunnor från Heliga Elizabeths kloster i Etna (USA) besökte Sverige från den 10-23 januari (nya stilen) 2012. Moder Kypriane är en gammal studiekamrat till Fader Anders och Moder Justina är dotter till Biskop Johannes.

*Två nunnor på besök i
Heliga Philothei
ortodoxa kloster i Grillby*

ORTODOXT KYRKOLIV 2013

Glöm inte att förnya Ditt medlemskap av församling inom exarkatet (100:- per medlem eller familj) eller betala Din prenumerationsavgift för icke-medlem (50:- per prenumeration).

För vår planering ser vi att prenumerationsavgift eller avgift för medlemskap insättes på Pg. 489 94 53-7 före 2013-02-28. Om inte avgift är inkommen före detta datum kommer en påminnelse att skickas ut.

På vår hemsida www.ortodoxakyrkan.se finns nu alltid ett aktuellt gudstjänstschema för Stockholm och Uppsala!

Renoveringen av kyrksalen i Värberg klar

I september 2011, medan Fader Anders var på pilgrimsfärd till Helige Gregorios Palamas kloster i Kalifornien USA, påbörjade diakonen Fader Theocharis Agiokyprianites en renovering av kyrksalen i vår kyrka i Värberg. Sedan kyrkan konsekrerades 1998 har kyrksalen endast målats om någon gång, men nu var det dags för en mer genomgripande renovering. Förutom att väggarna målats om i en annan nyans av vitt, har Templon (ikonostasen) marmoreras, väggfreskerna i absiden och kupolen bättrats på, ett väggparti byggts om, liksom delar av altarområdet. Innanför Templon har speciellt platsen där prästerna tvår sin händer förskönats. Kyrkan har dessutom fått en bård på väggen runt om. Renoveringen har bekostats med cirka 100.000 från kyrkofonden och cirka 200.000 med gåvor. Golvet i kyrkan hade behövt bytas med vi kunde inte av ekonomiska skäl genomföra detta, då det skulle gått på ytterligare cirka 100.000. Förutom kyrksalen så har ytterligare rum målats om under 2012 och ett rum för kyrkans bokbord och försäljning av ikoner inretts.

Alla som vill bidra för framtida renoveringar och försköningar av vår kyrka kan givetvis bidra med att skänka pengar till Heliga Konstantin och Helena kyrkofond på 640 10 07-7.

Den Finsk-ortodoxa kyrkan välsignar en modern översättning av Chrysostomosliturgin

På Pingstdagen 2012 enligt västlig Paschalion* firades för första gången Chrysostomosliturgin på modern svenska i nyöversättning i Uspenskijkatedralen i Helsingfors. Liturgin sändes i finsk TV och senare under hösten i svensk TV.

Vi kommer givetvis inte använda den nya översättningen av Chrysostomosliturgin, då vi inte anser enkel normalprosa hör hemma i en kyrklig kontext och att detta inte heller hör hemma i den Ortodoxa kyrkans hävdvunna översättartradition. Däremot kan säkerligen detta översättningsprojekt vara användbart i andra sammanhang såsom akademiskt studium av liturghistorien. Vidare så presenterar översättningen ett bruk av Chrysostomosliturgin såsom den idag används inom den Finsk-ortodoxa kyrkan och detta bruk stämmer inte överens med hur vi firar den Gudomliga liturgin inom den gammalkalendariska Grekisk-ortodoxa kyrkan. Den gammalkalendariska rörelsen i Grekland betjänades från början av prästmunkar från det Heliga Berget, Athos, och vårt sätt att fira liturgi kommer därifrån.

* Den Finsk-ortodoxa kyrkan firar inte endast efter den nya stilens kalender utan har även ändrat datum för firandet av påsken (Paschalion, något som bestämdes vid det första ekumeniska konciliet i Nicea år 325). Om man ändrar firandet av påsken så kommer även de fester som är beroende av dem att ändras, t.ex. Pingsten). Ingen annan ortodox kyrka har ändrat Paschalion från det första ekumeniska konciliet annat än den Finsk-ortodoxakyrkan, och vi anser förändringen vara okanonisk.

Biskopsbesök i Sverige och vigning av diakon Stefanos till präst

Den 23 maj/5 juni 2012 kom Biskop Kyprianos av Oreoi till Sverige för att med oss fira de Heliga Konstantin och Helenas festdag.

På onsdagen firades den Gudomliga liturgin i klostret med våra tre nunnor. På torsdagen firades den Gudomliga liturgin i Uppsala. Sällskapet fortstatte sedan upp till Järbo, 15 km norr om Sandviken, för att välsigna grunden till ett kapell som en av våra församlingsbor håller på att bygga där tillägnat den Helige Josef. Biskop Kyprianos som nyligen hade varit i det Heliga Landet hade med sig stenar därifrån som infogades i muren. Vill man följa kapellbygget så finns en blogg med bilder på <http://chapelstjoseph.wordpress.com/>.

Moder Philothei hälsar på gästerna

*Biskop Kyprianos
välsignar grunden
på kapellet*

På lördagen firades den Stora Aftongudstjänsten med Lity följt av den Lilla Sena aftongudstjänsten med läsandet av en akathistos till Heliga Konstantin och Helena.

På söndag den 28 maj/10 juni firades hierarkisk liturgi och prästvigning av Fader Stefanos Jaerpenberg. Fader Stefanos har varit vår diakon i församlingen sedan år 2007 och är ett andligt barn till Biskop Johannes. I början på 1990-talet levde han några månader tillsammans med en annan av våra församlingsbor i vårt kloster i Fili, Grekland för att se om klosterlivet var den väg han skulle följa i livet. Efter några månader återvände han till världen och gifte sig så småningom med en troende från Ukraina. För det svenska Exarkatet var denna vigning extra värdefull. Då Biskop Johannes p.g.a. hälsoskäl

inte längre kan fira den Gudomliga liturgin har det varit svårt för Fader Anders att betjäna två församlingar och ett nunnekloster. Vi önskar därför med emfas Fader Stefanos Chronia Polla och med detta många nåderika år som präst.

Delar av de troende efter Liturgi och prästvigning

Tillbyggt gästhus i Heliga Philothei ortodoxa nunnekloster

Under sommaren 2012 startade ett tillbygge vid Heliga Philothei ortodoxa nunnekloster. Gästhuset har saknat WC och kök och detta har nu byggts till. Vår Metropolit ville redan på tidigt 90-tal att klostret i huvudsak skulle ta emot gäster till klostret i en gäststuga och att klostrets huvudbyggnad skulle vara stängd för besökare. Nu när gästhuset fått sin tillbyggnad så kan nunnorna ta emot gäster i gästhuset och även tillaga enkelt fika där.

*Fader Anders välsignar
det ombyggda gästhuset*

Fler monastiska institutioner i Sverige

Till vår stora glädje har vi fått reda på att fler monastiska institutioner kommit till stånd de senaste åren i Sverige. Vi har tidigare i vårt församlingsblad rapporterat om att ett nunnekloster vid namn Gudaföderskans intåg i templet etablerades 1998 på Ekerö i Stockholm under serbisk jurisdiktion. Någon varaktighet blev det tyvärr inte, då byggnaden (enligt utsaga) vattenskadades. Nunnan som grundade klostret lever idag i Gävle och har övergått till tjeckisk jurisdiktion. Sedan har vi rapporterat om att den Heliga Treenighetens munkkloster (under serbisk jurisdiktion) grundats 2001 i Bredared, mellan Borås och Alingsås.

Under 2008 fick vi via Helsingborgs dagblad reda på att den Serbisk-ortodoxa kyrkan bygger om en bondgård till ett nunnekloster och biskopsbostad i Smedjeryd i Örkelljunga kommun tillägnat Heliga Gudsmoders beskydd. Egendomen införskaffades redan år 2000 och har sedan gradvis byggts om. Enligt den Serbisk-ortodoxa kyrkans hemsida ska klostret ”innefatta ett bokförlag samt konstnärskoloni och är öppen för kristna möten och turistbesök”. Studieförbundet Bilda berättar på sin hemsida att klostret ska bestå ”av en kyrka, en prästgård, ett ringtorn, en inspirationssal med ateljé, ett konferensrum, en utställningslokal samt en klosterträdgård och utomhusmiljö med många vackra sittplatser och en vattendam” och att man under sommaren 2012 invigt ett två meter högt kors på klostrets ringtorn. På de skriftliga beskrivningar som vi funnit kan man konstatera att Smedjeryds klostertanke skiljer sig något från vad vi inom den grekisk-ortodoxa traditionen betonar när det gäller kloster och som vi vårdar inom vår synod, men vi hoppas ändå att detta kan bli en bra andlig oas för de serbisk-ortodoxa troende.

Avslutningsvis så har vi kunnat läsa om att Parisjurisdiktionen sedan några år tillbaka etablerat en skete i Norduppland. Under hösten 2012 har ärkeprosten arkimandrit Johannes från Norge, som är ansvarig för Skandinavien inom

Korsupphöjelsens skete i Vavd

deras Exarkat, varit på besök i Sverige och vigt en syster Johanna till nunna. Sedan tre år tillbaka har hon levt som novis i Korsupphöjelsens skete i Vavd. Efter välsignelse från Hans Högvördighet Ärkebiskop Gabriel av Komana, Ekumeniske patriarkens exark, utförde arkimandrit Johannes ceremonin i närvaro och bönegemenskap med kyrkoherden Fader Angel, från Kristi förklarings rysk-ortodoxa församling i Stockholm och munkdiakonen Serafim.

Vi önskar alla försök att leva i klostergemenskap ”Chronia Polla”, många nåderika år, och ber att dessa nya monastiska institutioner alltmer ska bli likt andliga stjärnor som kan vägleda de ortodoxt troende i vårt andliga mörker i Sverige!

Festdag i Fili 2012

Som vanligt firades Heliga Kyprianos och Justinas festdag i vår Metropolitens kloster i Fili strax utanför Athen, Grekland, den 2/15 oktober. I år, liksom förra året, kunde endast en representant från Sverige delta, nämligen Fader Anders Åkerström. I år deltog 11 biskopar från 4 olika systerkyrkor i firandet. Frånvarande från vår synod var Ärkebiskop Chrysostomos av Etna, som av hälsoskäl inte längre kan flyga, och vår egen Biskop Johannes. Från vår rumänska systerkyrka kom biskoparna Dionisie av Galați och Antonie av Ploiești och från den Ryska utlandskyrkan kom biskop Kirill av Voronezh som har sitt stift i Ryssland. Från vår bulgariska systerkyrka kom som vanligt Biskop Photii av Triaditza.

*Alla biskopar och gäster utanför Trapeza i klostret
(Fader Anders syns på huk till höger på bilden)*

På söndagen före festdagen fick Fader Anders fira den Gudomliga liturgin med Biskop Auxentios av Photiki (som 1995 vigde honom till präst) och Fader Angelos i Heliga Änglars kloster i Afidnai. På vägen från Heliga Änglars kloster besökte sällskapet klostret Panagia Myrtidiotissa och fick med egna ögon se den förstörelse som branden två dagar före Theotokos avsomnande i augusti orsakat.

En nunna från klostret visar den vattencistern de tog skydd i under branden

Dagen efter festdagen höll våra biskopar årlig synod. Bland de frågor som synoden i år tog upp märktes frågan om att inleda en officiell dialog med andra biskopar som följer den gamla kalendern i Grekland. En inofficiell dialog med Metropolit Kallinikos synod ägde rum för fyra år sedan, men den avbröts av den andra synoden. Under våren har dessutom vår synod sänt ut en encyklika till andra kanoniska ortodoxa kyrkor som följer den gamla kalendern med en uppmaning att om vi har samma teologiska åsikter om den sjukdom som drabbat den Ortodoxa kyrkan, vilken är orsaken till att vi tillbakahåller kommunion med den Grekiska statskyrkan, borde vi sträva efter att återupprätta kommunikation och kommunion oss emellan även om

vi drar olika slutsatser om hur vi ska hantera den uppkomna situationen. En första kommuniké om dialogen skrevs under den 6/19 november 2012 har nu i december publicerats på Internet.

Till höger på ikonstället i Heliga Philothei ortodoxa kloster syns ikonerna Panagia Myrtidiotissa. Söndagen före Theotokos avsomnande välsignades denna ikon i vår församling i Stockholm. Samtidigt i Grekland räddades ett kloster, som tillhör vår synod, tillägnad ikonerna i Afidnai, strax utanför Athén, från brand! Kan-ske var målandet och välsignel-sen av ikonerna inte en tillfällighet utan Guds försyn!

Ny ortodox publikation inom vårt Exarkat

Det stift som vårt exarkat tillhör Oropos och Fili har bestämt att börja ge ut en publikation tre gånger per år på sex språk med namnet "Uppbyggelse och tröst". Den ges nu ut på grekiska, engelska, franska, italienska, ryska och svenska av Heliga Änglars kloster, Afidnai, Grekland. Den kommer att gratis distribueras i församlingar tillhörande vårt Exarkat och på vår hemsida www.ortodoxakyrkan.se samt på vår synods hemsida http://www.synodinresistance.org/Publications_en/OikodomiParamythia.html.

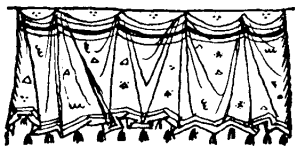

Moder Philothei har insömnat i Herren

På torsdag kväll den 16 november (gamla kalendern), 2012, då vi firar minnet av den helige aposteln Matteus, somnade Moder Philothei stilla in i Herren p.g.a. hjärtsvikt vid 90 års ålder. Moder Philothei var grundare till vår synods lilla kloster utanför Grillby, nära Enköping.

Moder Philothei, vars mor var rysk ortodox, konverterade till den Ortodoxa kyrkan 1986 efter att under ett rikt liv ha bildat familj och pensionerats från sitt arbete först som tandläkare och senare som diakonissa i Svenska kyrkan. Kort därefter åkte hon till Grekland, till heliga Änglarnas kloster, nära Athén, där hon blev vigd till nunna 1987 och fick lära sig klosterlivets grunder. Efter en tids upplärning fick Moder Philothei i uppgift att åka tillbaka till Sverige och grunda ett kloster, vilket blev det första ortodoxa klostret i modern tid i Sverige. 1988, vid 65 års ålder, lät Moder Philothei bygga upp ett nytt hus som skulle tjäna som klosterbyggnad på en tomt utanför Grillby och under de kommande åren lät hon även bygga en fristående kyrka tillägnad den Helige Nikolaos, förutom det kapell, tillägnat den Heliga Philothei, som byggts i huvudbyggnaden.

Moder Philothei arbetade hårt för att bygga upp klostret och göra det så likt sitt moderkloster i Grekland som möjligt. Hon var noggrann, hade en stark tro och en exemplarisk lojalitet till Metropolit Kyprianos . Hon utmärkte sig för sin kärlek till Gud, sin hängivenhet och varma humor. Särskilt under de senaste åren led hon av svåra hälsoproblem, men hon hanterade dem med stort tålamod och uthållighet i sin enskildhet.

Inom två timmar efter hennes insömnande kunde kvarlevorna föras tillbaka till klostret och läsning ur Psaltaren kunde påbörjas

I augusti 2011 skickades två nunnor från heliga Änglarnas kloster i Grekland för att hjälpa Moder Philothei, som det senaste året var rullstolsbunden och hade en kraftig nedsatt synförmåga, förutom hjärtsvikt och andningsproblem.

Kistan förs från Heliga Philothei kapell i klostrets huvudbyggnad till Helige Nikolaos kapell för begravning.

Heliga Änglarnas klostrets abbedissa, Moder Taxiarchia och en syster flög till Sverige för att vara med på begravningen som ägde rum i klostret lördagen den 18 november 2012 (gamla kalendern). Begravningen genomfördes av klostrets präst Fader Anders Åkerström och assisterades av Fader Stefanos Jaerpenberg från Heliga Konstantin och Helenas församling i Vårberg, Stockholm. En skara på cirka 40 personer; anhöriga, vänner, församlingsmedlemmar och grannar hade samlats för att hedra Moder Philotheis minne. Dr Lukas Pallis hade flugit från Grekland samma dag enbart för att kunna delta vid begravningen. Moder Philothei lades till sin sista vila i en grav på klostrets område och vi tror att hon fortsätter vara ibland oss genom sina förböner. Ewig äminnelse!

Kistan sänks ned i graven och en Trishagion fräs i en bitande kyla. Direkt efter jordfästningen fylldes graven igen och en lykta med en oljelampa ställdes på graven. Det märkliga har varit att oljelampans olja inte frusit trots att oljelamporna inne i Helige Nikolai kapell frös!

Bön och arbete

Det andliga livet bör bestå av både bön och arbete, vilket våra heliga fäder noggrant förklarar. Bön och arbete är liksom våra två lungor varigenom vi får liv. Vi ska belysa detta med två apoftegmata från våra fäder i öknen.

Den första berättelsen återger hur svår och tung sann bön egentligen är, men hur viktigt det är, om vi vill kalla oss kristna, att ge oss in i denna kamp:

”Bröderna frågade Abba Agathon: ’Vilken dygd är det fader, som av alla goda gärningar kräver den största mödan?’ Han svarade: ’Förlåt mig, bröder, men jag tror att det inte finns något mera mödosamt än att be till Gud. Varje gång en människa vill be, så vill fienderna avbryta henne, för de vet att de inte kan hindra henne på annat sätt än från att be. Varje god handling som en människa företar sig leder till vila, bara hon håller ut i den. Men att be fodrar kamp intill sista andetaget.”

Den andra berättelsen handlar om vikten av arbete. De som tror att det räcker med att sitta hemma, läsa och begrunda andliga ting, lurar sig själv och vandrar inte på den väg som våra heliga Fäder lär ut:

”En broder besökte Abba Silvanos på berget Sinai. När han såg hur bröderna arbetade sade han till abban: ’Arbeta inte för den föda som är förgänglig. Maria har valt det som är bäst (Luk 10:38-42).’ Abban sade då till sin lärjunge Zacharias: ’Ge brodern en bok och sätt honom i en cell, utan något annat.’ När så den nionde timmen kom, tittade han mot dörren, om de skulle kalla på honom att äta. Men när ingen kallade på honom, reste han sig och gick till abban, och sade till honom: ’Har inte bröderna ätit idag, abba?’ ’Jo’, svarade abban. ’Varför har ni då inte sagt till mig?’, frågade han. ’Eftersom du är en andlig människa och inte behöver föda’, svarade abban. ’Vi är köttsliga och behöver äta, och därför arbetar vi. Men du har utvalt det bästa och har läst hela dagen, och därför behöver du inte köttslig föda.’ När brodern hörde detta, gjorde han metanoia – omvändelse – och sade: ’Förlåt mig, abba!’ Abban sade till honom: ’Maria behöver verkligen Marta, för det är för Martas skull som Maria blir prisad.’”

Av dessa två apoftegmata, lär vi oss om människans två lungor, bön och arbete. Alla ortodoxt kristna har samma möjlighet till gudomliggörrelse, *theosis*, oavsett om man lever i ett kloster eller ute i världen. Det hänger bara på oss om vi vill vandra fädernas anvisade väg.

Avslutningsvis tror många att denna väg, bön och arbete, är svår. Men det behöver den faktiskt inte vara. Meningsfullt arbete till samhällets uppbyggnad kan alla ta sig för och vår bön behöver inte vara komplex.

”Några frågade Abba Makarios: 'Hur bör man be?' Abban svarade: 'Man behöver inte alls vara mångordig, utan det räcker med att sträcka ut händerna och säga: -Herre, efter Din vilja och Din kunskap, förbarma Dig!' Men om striden kommer över dig, säg allenast: 'Herre hjälp!' Gud vet redan vårt bästa och visar barmhärtighet mot oss.”

Ortodoxt kyrkoliv utgives av det svenska exarkatet av den Sanna (gammalkalendariska) Grekisk-ortodoxa kyrkan. Vår kyrka har full communion med den Sanna Rumänsk-ortodoxa kyrkan under Metropolit Vlasie, den Sanna Bulgarisk-ortodoxa kyrkan under Biskop Photii av Triaditza och den Ryska utlandskyrkan under Metropolit Agathangel av New York och Östra Amerika

Ansvarig utgivare: Biskop Johannes av Makarioupolis

Redaktion: Fader Anders Åkerström

Redaktionens adress: Bävernsgränd 18A^{6tr}, 753 19 Uppsala, tfn: 018-127726

E-post: ortodoxi@passagen.se

Hemsida: www.ortodoxakyrkan.se

Pris: Lösnummer 35:-. Medlemskap av församling inom exarkatet innebär att man får Ortodoxt kyrkoliv utan att prenumerera. Om man vill penumerera på tidningen utan att vara medlem av församlingen insättes 50:- på Pg. 489 94 53-7.

Gåvor till Heliga Konstantin och Helenas kyrkofond för att bistå kyrkor inom det svenska exarkatet insättes på Pg 640 10 07-7

Gåvor och medlemskap av Heliga Konstantin och Helena ortodoxa församling insättes på Pg.489 94 53-7.

Gåvor och medlemskap av *Theotokos* avsomnande - Uppsala grekisk-ortodoxa församling insättes på Pg. 23 06 13-2

Gåvor till vårt kloster ”Stiftelsen Heliga Philothei ortodoxa kloster” insättes på Bankgiro 677-0242

Katholikos i Heliga Kyprianos och Justina ortodoxa kloster i Fili, Grekland. Sedan förra året har nya väggikoner målats framför Platytera: pingsten, himmelsfärden, bebådelsen och Guds Moders intåg i templet

Vår kyrka i Stockholm har förskönats. Templon har marmoreras. Taklister har målats blå. Pantokrator i kupolen har bättrats på.